

[Jes Lunde]

skæftigelse man kan få ved at bruge 1 mia. kr. mere på privatforbrug, får vi det svar, at det måske kan give et par tusinde mere i beskæftigelse. Hvis man i stedet for er villig til at bruge 1 mia. kr. på at løse udækkede offentlige serviceopgaver, kan man få 5.000-6.000 i beskæftigelse for 1 mia. kr., og er man villig til at bruge 1 mia. kr. på at øge uddannelsesindsatsen, er det omkring 20.000, man kan trække ud af arbejdsløhedskøen på den måde. Vi kan altså få meget mere beskæftigelse for pengene ved at bruge pengene målrettet i stedet for at øse dem ud i det private forbrug. Det er det ene.

Det andet er, at vi jo må sige, at den materielle levestandard i Danmark samlet set jo er utrolig høj. Hvis vi sammenligner med landene omkring os, kan vi konstatere, at vi forbruger voldsomt af verdens begrænsede ressourcer, og der er ikke grund til som det primære at satse på, at vi kommer højere op i materiel levestandard. Der er mere grund til at se på de sociale problemer, vi har, på den arbejdsløshed, vi har, og på de miljøproblemer, vi har.

Derfor er SF's forslag under finanslovsforhandlingerne også, at vi satser på en bred vifte af andre midler til at komme arbejdsløsheden til livs:

For det første en bedre fordeling af arbejdet, så der bliver plads til alle på arbejdsmarkedet. Det kan vi gøre ved at gøre orlovsordningerne bedre, end de er i øjeblikket. Det var jo SF, der tog initiativ til dem i sin tid, og vi er meget glade for, at vi er kommet igennem med dem – både uddannelsesorloven, forældreorloven og sabbatten – men vi ønsker os nogle bedre ordninger; vi synes, man skal have fulde dagpenge, når man går på de orlovsordninger, og at det skal være en egentlig ret at kunne tage orlov. For der er jo brug for, at i titusindvis af mennesker tager orlov. Der er brug for, at virkelig mange tager en pause fra arbejdslivet, så der kan blive plads til de arbejdsløse. Det er ikke nok, at det er nogle få tusinde, og derfor skal vi have ordningerne gjort bedre, så de bliver mere attraktive for de beskæftigede.

Vi skal også have taget fat på en nedsættelse af arbejdstiden. Det er ikke noget, vi kan gøre på en finanslov; det er noget, der er et længere perspektiv over, men vi ønsker os, at regeringen går ind konstruktivt i den debat, som er blevet rejst, senest af formanden for LO, Finn Thorgrimson, som har været ude med nogle

spændende ideer om, hvordan man kan gennemføre en koordineret større nedsættelse af arbejdstiden. Samtidig med at man sparer dagpenge på statens budgetter, kan skattebesparelser være med til at medfinansiere noget af den lønkomensation, som erhvervslivet ikke kan give, hvis vi skal have en stor beskæftigelseseffekt ud af det.

Også en afspadsering af overarbejde og begrænsning af dobbeltarbejde tæller for os med i det, vi skal gøre for at få fordelt arbejdet bedre. Det er vanvittigt, som det er i dag, at vi lader godt to millioner lønmodtagere arbejde på fuldtid og måske endda overtid, mens en halv million slet ikke kan komme ind på arbejdsmarkedet. Og helt grotesk bliver det jo i de situationer, hvor det er småbørnsforældre, hvor begge skal arbejde fuldtids ude på arbejdsmarkedet og børnene skal parkeres i en vuggestue i 10 timer om dagen. Det er meningsløst, når vi samtidig har masser af arbejdsløse, som gerne vil ind at arbejde. Det ville være rimeligere at indføre en ordning, hvor småbørnsforældre kan få lov til at gå ned på halv tid og så få supplerende dagpenge, mens de er noget mere sammen med deres børn.

Det næste hovedpunkt er, at vi skal have satset meget mere på uddannelse. Der er brug for, at i titusindvis af arbejdsløse og beskæftigede trækkes ud til faglig uddannelse og efteruddannelse. Vi har 700.000 voksne i Danmark, som kun har 7 års skolegang bag sig, og det er for lidt på dagens arbejdsmarked. Det betyder, at vi får langt de største arbejdsløshedsprocenter blandt de ufaglærte. Mens den generelle ledighed ligger omkring 12 pct., ved vi jo, at man hos Specialarbejderforbundet og Kvindeligt Arbejderforbund meget tit har 25 pct. ledige – ja, nogle gange endda både 40 og 50 pct. ledige i de enkelte a-kasser. Det er en fuldstændig håbløs situation, de er havnet i, og det kræver en gigantisk indsats af os uddannelsesmæssigt at løse det problem. Derfor skal vi have øget den effekt, som regeringen lægger op til på finansloven.

Endvidere skal vi have løst nogle påtrængende opgaver inden for byggeri og anlæg. Vi har nogle store uløste miljøopgaver som f.eks. oprømning af de kemikalielossepladser, vi har, og hvis ikke vi gør det i et ordentligt tempo, risikerer vi jo en forurening af vores grundvand.